

ЧУДОМИР СТАРИЯТ ВЕСТНИК

chitanka.info

Навред, където и да се обърнеш, накъдето да погледнеш, все той. По сборища, панаири, паркове, улици, дворища, туристически хижи, китни поляни и студени извори като неизбежен декоративен мотив е все той — старият, прочетен вестник.

Той замества счупените стъкла на прозорците, покривките за маси, кърпите, четките за обуца. Той държи сухи краката при скъсани подметки, обвил гореща тухличка, топли ги, сложен в пазвата на колоездача, пази го от простуда, а примесен с празни цигарени кутии и натъпкан в печката, сгрива вкочанясалия студент, който чете за изпит.

С него изтриваме прозорци, постиламе измития влажен под, подпълваме увисналите пружини на кревати, подове, преди да ги постелем с балатум, и не можем да направим никаква колетна пратка без неговото благосклонно участие. Немислимо е да се изпрати по пощата картина, скулптурна работа, гърне с мармелад или буркан с дренчено сладко, без да са обвити и закрепени със стари вестници.

Със стар вестник бекарите си гледят панталоните, скъсяват се дълги обувки и се стесняват големи шапки. С него се покриват, за да не прегорят, баници, кейкове, козунаци, а нарязан изкусно от уредна домакиня, той замества брюкселската дантела по полици, бюфети и етажерки. Увит около шията, кога ни боли гърло, служи за съгриващ компрес, накъсан на дребно, той чисти бутилки и, разбира се, не можем да си представим нито един клозет без неговото скромно присъствие.

Ситен прах от въглища, сложен във фунии от стари вестници и подреден в печката, гори чудесно, зелени пиперки, увити поотделно в тях, траят до Великден и най-добре се консервират яйца, като се намажат леко със свинска мас и се увият в стари вестници.

Старият вестник е един вид пеницилинът на българина и аз не на шега мисля да вмъкна в завещанието си след смъртта ми да ме съблекат гол и да ме увият само със стари вестници. Така поне за известно време ще бъда един вид балсамиран като фараон. Дали обаче трябва да бъда намазан с мас като яйцата, е въпрос на близко проучване.

Със стари вестници пърлим гъски, патки, мисирки, кокошки и всякакви диви птици. Те ни служат за шапки и дъждобрани по разните мачове. С тях запушваме стъкла, дамаджани, дупките за кюнци по

стените, напролет покриваме посетите цветя, за да ги предпазим от силното слънце, а наесен от сланата.

Със стари вестници ни увиват обувки, шапки, платове, семки, фъстъци, пуканки, леблебии, бонбони, риба, месо, сланина, баници, колбаси, сирене, масло и пр. За сиренето имаме даже писмен документ от народния поет Иван Вазов, който в едно стихотворение казва:

*Веднъж след дълго ходене и тирене
седнах при Искъра да ям.
В печатен лист увито беше сирене,
аз мойто име видях там...*

Трябва да забележим, че увиването на масло и сирене в стари вестници си има и малки неудобства, понеже върху тях се отпечатват цели антрефилета, обяви и некролози даже, но инак е доста практично и хигиенично, стига преди това в същите вестници да не са увивали солена риба например, нафталин и пр.

Старият вестник прониква навред — даже и там, където е забранено всяко печатно слово. През студентските си години бях поканен в Дирекцията на полицията за кратък разпит, който трая два месеца. Очаквайки в една килия да свърши разпитът, помолих дежурния стражар, като се освободи, да ми купи нещо за ядене. Човекът излезе добър и ми донесе малко маслини, увити, разбира се, в стар вестник. Като не бях чел нищо доста време, оставих маслините и се залових за вестника и толкова пъти го четох и препрочитах, че молитвата „Отче наш“ вече съм я забравил, но съдържанието му помня и до днес. Особено силно се запечата в паметта ми едно сватбено обявление, в което се съобщаваше, че най-верният ми приятел, използвайки арестуването ми, се оженил за най-вярната ми приятелка.

Старият вестник служи на децата да си правят хвърчила, да си обличат книгите, да си изрязват картинки, да си сгъват от него параходчета, кутийки, разни петлета и пр.

На жените той служи за много неща, но ще споменем само едно. Веднъж подслуствах как нашата съседка разправяше на жена ми пред пътната врата:

— Тази сутрин рано, казва, чух, че някой чука. Излязох, както бях negliже, и гледам млад, хубав човек. Имал нещо вземане-даване с мъжа ми, който беше заминал за село. Заприказвахме се и той хем ми говори, хем кокори очи срещу ми, сякаш ще ме глътне. Хем си говори, хем ме заглежда някак особено. И нали съм си жена, стана ми приятно и си мисля — дръж се, Катинке, още не ти е минало времето. Младичка си още, хубавичка си, още те заглеждат мъжете.

Като го изпратих, върнах се вкъщи и хоп на огледалото, за да се уверя, че действително е така. Кога се погледнах, сестро, то що щеш — косите ми навити на фитили със стари вестници и в главата приличам на плашило.

За мъжете старият вестник е също голяма необходимост. Аз например винаги нося един в джоба си, защото не знам кога и за какво ще ми потрябва. Някои селяни го употребяват за портмоне. Други за носна кърпа, рибарите си пекат в него риба, касапите си правят „кеят кебап“, а който няма ни риба, ни месо, може коприва да си опече, да речем. Селяните, освен това го режат за цигарени книжки.

Бръснарите също не могат без стария вестник. Влезеш при тях, седнеш, сложат ти чисти кърпи, измият съдчета, четки, дезинфекцират и почват ли да бръснат, непременно ще изтрият бръснача в стар вестник.

— Защо така правите, казвам, та това е стар, мръсен вестник, пипан от разни хора, и може някой да е бил крастав, да речем, да е имал екзема или друга някоя прилепчива болест.

— Няма такова нещо, казва, тъй си я караме с години и нищо не се е случило. Между нашите клиенти крастави хора няма, казва.

— А не можете ли да си служите с чисти хартийки?

— Може, казва, но по-скъпо излиза.

— Тогава избързайте тези, казвам, и ги употребявайте още няколко пъти, за да ви излезе още по-евтино.

В западните страни, като по-културни, на старите вестници е възложена по-голяма и по-отговорна задача. Под мостовете на Сена в Париж съм виждал често бедни и бездомни хора да спят, като и постелката им, и завивката им е от стари вестници. Една сутрин пък видях подхвърлено дете, завито в такива, и ми стана ясно защо там ги издават в голям формат и повече страници. То било от грижа за бедните и бездомните.

Една народна поговорка казва: „Притежавана жена — прочетен вестник.“ Това обаче се тълкува съвсем погрешно. То не значи, че е вече прочетена и захвърлена като ненужна, а, напротив, след това като вестника може да служи за още много полезни неща.

Старият вестник изобщо е един безспорен фактор в нашия обществен, политически, икономически и здравеопазен живот. Той е универсалният продукт, без който е немислило съществуването ни, и ако си представим за момент, че изчезне, страхувам се да не настъпят катаклизми, като спадане на лева, потоп, земетресение или тригодишна суша.

И напразно някои спорят още кой столичен вестник имал най-голям тираж. Най-любимият, най-търсеният и употребяваният и най-разпространеният е безспорно старият прочетен вестник.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.